

stan. Kaj bo s tako začel? Saj ve, da bi mu taka le zapravljalala, kar si on zasluži s svojimi žulji. Gizdavost ni porok srečnega zakona. Pomni si slovensko dekle to-le: Nedolžnost, priprostost, ponižnost, snažnost, zadovoljnost in skromnost so tiste čednosti, ki te dičijo najbolj, ki ti obetajo in pripravljajo srečno bodočnost. Zato pa mi dé vsikdar prav težko, ako vidim fante in dekleta priprostega stanu drago oblečena, z drago uro in verižico, z dragimi uhani itd. nakinčana. Na to so potratili ves svoj zaslužek. Oh, kak revež je tak, ako na pr. zboli in mora ostati dalje časa brez zaslužka. Poznam take in vem, kako hudo se jim je godilo. Denar je pošel, začel je prodajati obleko! Kaj pa dobiš za obleko, če jo moraš ponujati? Ne da ti nikdo niti polovico prvotne cene. Tako je tudi z uro, prstani, uhani itd. „Sila kola lomi“! Prodati moraš, ker si v hudi sili. Oh, kako si goljufan! Glej, ko bi se oblačil, ko bi se oblačila bolj priprosto, ostalo pa bi djal v hranilnico, imel bi sedaj kaj v roke vzeti. Sedaj pa stojiš s praznim žepom. Če bi imel kaj prihranjenega, bi lahko fudi svojim starišem v sili pomagal, ali bi lahko, kakor tista vdova v evangeliju, svoj majhen dar dal za dobre namene, za uboge in siromake. To bi ti dajalo večje veselje, večjo tolažbo, kakor pa gizdava obleka. Poskusi dragi slovenski kmet in ti slovensko dekle tako varčevati!

Marsikateri gospodar bi si prihranil in privarčeval mnogo, če bi pazil bolj na svojo hišno opravo in domače orodje. Koliko se tacega potere in uniči po malomarnosti in nepazljivosti. Dobro je, če gospodar zna kako rokodelstvo ter si tako sam pomaga in napravi opravo za domačo potrebo.

Dokler se obvaruješ dolgov, tako dolgo še ti bo dobro šlo. Sicer si boš moral marsikaj pritrpati, marsikaj odreči sebi in svojim, pa vender boš prost mož. Ne kupuj ničesar na dolg. Tak kup navadno ni kaj srečen za te, ker moraš vsakokrat več plačati, kakor bi sicer plačal, če daš takoj denar v gotovini. Razven tega še boš moral plačevati obresti. To je že druga škoda. Posebno se varuj, da ne boš, kakor pravijo „na knjigo jemal“. Kdor da pri peku, pri mesarju, v štacuni, pri krojaču itd. vse zapisovati, ta se bo zakopal kmalu tako globoko v dolgove, da si jih ne bo mogel nikdar rešiti. Tak navadno slabše in veliko dražje živi, kakor oni, ki si lepo izračuni, koliko sme na dan potrošiti, da segne plača do prihodnjega plačilnega dne. Kdo pa sme zameriti peku, mesarju itd., če začne v takih slučajih dražje prodajati svojo robo, ker mu mine veliko dobička pri takih plačnikih.

Še bolj se varuj loterije. Pojdi, vrzi raj denar v Savo, kakor pa, da ga v loterijo nosiš. Oh, kako nespametno ravnaš, če nosiš svoje težko zaslužene novčiče v loterijo, da si kupiš tam upanje na jako negotov dobiček, da si pripraviš za lastni denar mnogo britkih ur, ur kesanja, zdihovalja, da, celo preklinjanja itd. Kako ubog si pač, če se te loti strast, v loterijo staviti! Povsod spremlja takega siromaka misel na loterijo, bodisi pri

delu, bodisi pri molitvi, doma in v cerkvi, ponoči in po po dnevu. Kakor, da bi mu spustil panj (koš) čebel v glavo, tako rojijo številke po njegovi glavi. S prazno vero, z vražami in drugimi pregrešnimi in mnogokrat smešnimi in neumnimi sredstvi hoče pogoditi srečo! O kako nespametno! Videl sem starega moža umirati v revnem kotičku, odetega s samimi cunjami. Grozen revček je bil! Vse ga je pomilovalo. Neki duhovnik mu je nosil večkrat vina in neka gospa mu je pošiljala vsaki dan dobre, goveje juhe. Lesen kovčeg je bilo vse njegovo premoženje. Umrl je. Po smrti so seveda odprli kovčeg in kaj so našli? Polno loterijskih listkov. Mogoče, da je drug bolj srečen! Pa izračunilo se je, da je bolj gotovo, da te bo strela ubila, kakor da boš v loteriji zadel. Devaj rajši ta denar na kup in ga nesi v posojilnico — to ti bo prineslo pravo loterijo.

Najbolj pa se varujte, dragi rojaki, igre, posebno nepošteno, prepovedane igre za visok denar. Če včasih pošteno igraš, pa ne igraj za denar nikoli. Koliko jih je prišlo po igri na beraško palico! Koliko jih je grozno smrt storilo potem, ko so preigrali celo noč in zapravili ves denar. Lahko bi vam naštel toliko izgledov, da bi jih vam „Novice“ lahko prinašale celo leto. Pa nočem. Le to edino vam polagam na srce, varujte se igre, dolgov in loterije.

Kmetijske raznoterosti.

S čim naj žvepljamo sode in zakaj? Mnogo vinorejcev je, ki niti ne vedo, s čim naj žvepljajo! Še več pa jih je, ki ne vedo, zakaj da žvepljajo. Najpoprej hočem vam odgovoriti na prvo vprašanje, s čim naj žvepljamo. Po štacunah se prodaja rožnato žveplo in žolto pravo žveplo. Ker pa je človek tudi k slabemu nagnjen bolj kakor k dobremu, zavrgel je tudi tukaj pravo žveplo in se poprijel rožnatega, takorekoč nič vrednega. Da, upam trditi, da je boljše nič žvepljati, kot pa jemati rožnato žveplo, ki še prav za prav žveplo ni. Mnogi mislijo, da ohranijo ž njim sod v dobrem stanu in da podelijo vinu še dobre dišeče snovi; pa ravno nasprotno. Namesto lepo dišečih snovi dobi šestokrat slabe in vino ima nek poseben okus po senu. Soda pa ne ohranijo v dobrem stanu, zato ne, ker ta zmes, ki se prodaja kot rožnato žveplo, ne more ugonobiti škodljivih gliv, ki se nahajajo v zraku in sodu. — Drugo vprašanje, zakaj se žveplja, je to: V zraku se nahaja mnogo raznovrstnih škodljivih gljiv, in ako pridejo te gljive v sod, ki je še moker od umivanja ali česar drugzega, ter imajo dovolj zraka, začno rasti in se razvijati. Tako se razvije n. pr. plesnivice in ako neprevidni gospodar ne pazi na sod, pokrije ga tako, da ni več za rabo. Da se pa uničijo te gljive, mora se sežgati žveplo in to le pravo žveplo, ki ima žolto barvo. Kakor znano, zgornje žveplo v sodu in porabi nahajajoči se kisik, ker on pospešuje gorenje in brez njega ne more nobeno živo bitje živeti. Torej gljive, ki so tudi živa bitja, morajo poginiti. Da pa ne prihaja sveži zrak v sod z živimi gljivami, mora se voha dobro zadelati. Čez 2—3 mesece se žvepljanje ponovi, ker v tem času je skoraj ves dim že izhlapel iz soda. V suhih kletah se sodi hitreje osuše in torej tudi dim hitreje izhlapi, vsled česar se mora žvepljanje pogosteje ponavljati. Mnogi trdijo, da jih po žvepljanem vinu boli glava, temu pa je krivo njega napačno rabljenje. Kadar žveplaš prazne sode, v katere nimaš kaj vlit, ga moraš dobro oprati in to tako dolgo, dokler ne teče čista voda iz njega; ako pa je bil sod

jako umazan (od vina, ki se je prvokrat pretočilo), naj se še z gorko vodo izpere. Potem ga pa pusti 2—3 dni, da se popolnoma osuši, in še-le potem zažveplja. Sod, ki ga pa takoj zopet rabiš, pusti nekaj vode v njem in ga tako žveplaj; ko je žveplo zgorelo, izlij vodo iz njega in ga brez skrbi porabi. Z vodo se je namreč zabranilo, da ni kapajoče goreče žveplo kapalo v sod in to škoduje vinu. Goreče žveplo se namreč zajé v les in se ne da z vodo oprati, vino pa dobi po njem duh. Dim pa tako zopet izhlapi iz soda in nekaj že pri napolnjevanju soda. Torej žveplajmo sode, ako hočemo imeti dobro vino, ki se ne bo pokvarilo, pa žveplajmo pravilno in glava nas ne bo bolela.

Posneto mleko, ki se dobi v mlekarnicah, kako se porabi? Da ostane mleko dalje rabljivo, je važno, da se mleko prekuha. To se zgodi lahko v mlekarnici, ali pa prekuha gospodinja sama, ker s prekuhanjem se zabrani prehitro razširjenje. To mleko se porabi lahko raznovrstno v gospodinjstvu; na pr. mesto polivanja žgancev s polnim mlekom, zadošča popolnoma posneto mleko, ker odvzeta tolšča v njem je nadomeščena z živalsko mastjo (slanino). V obče je kuhano dobro za razna jedila. Tudi skisano posneto mleko je zelo dobra, okrepčevalna in zdrava jed; kakor je za človeka zelo dragoceno pa ceno hranivo, ravno isto velja tudi pri vzreji telet ali prascev.

Grah, da se iznebi črvov. V nekaterih krajih tožijo, da ne marajo več sejati graha radi njega črvivosti. Da se grah iznebi črvov, se svetuje, grah 24 ur pred sejanjem v vodi namočiti. V tem času bodo črvi iz graha izlezli na površje vode, katera se odstrani, da se seje čisti grah. — V Angliji imajo navado, da sejejo dve leti star grah. V tem času so črvi v shrambi poginili, kajti plodijo se le v grahu, kadar ta raste in se razvija.

Zdravilo za drisko pri prascih. V to se priporoča, kakor hitro se bolezen opazi, v jed primešavati po nekoliko nastrganega srisica (Muskatnuss), kar se ponavlja tako dolgo, dokler bolezen ne odjenja. Sploh je takrat treba živali čuvati pred prehlajenjem in mrazom in jih krmiti z jedmi, ki ne ženejo močno na čreva. Pražena moka je za tak slučaj izvrstna jed, ki pa naj se daje precej gorka.

Poučni in zabavni del.

Ideal — neideal.

Rudečkasto krilce se ji je opletalo po modnem ukusu vitkega telesca. Ob ovratku, zapestnicah in po prsah so bile vžite fantastično preprežene, rumenkaste čipke. Bila je divna kot vsikdar poprej, bila je zame boginja. Rožnatih prstov nežne, alabasterske ročice so se ovijale polzke in bele rokavice.

Na prožni zapestnici so se zibali raznovrstni obeščeki. Mramornati vrat se je skrival v čipkah, osobito v ozadju. Kratka bradica je bila izredno simpatična. Že itak poželenje vzbujajoče majhne ustne so se očitno strmile in vibrirale od nestrpnosti po uživanju.

Nalik najfinejše obdelani slonokosti so se bliščali pravilni in gosti zobje. Električna luč bogatega lustra odsevala je v njih, kakor tudi v zdravi belini velikih, rjavo-črnih očij. Zrle so tolažilno iz jasne globine in senčile so jih resaste, markantne trepalnice.

Celo globino so nadkriljevale pravilno razvrščene normalno-velike obrvi. A to nebeško bitje v loži sosede gospe Milavke ni bilo mrtvo, ampak polno, polno je bilo mlade, vroče, žive krvi . . .

In srečala sva se s pogledi. Obstala sva kot okamenela in zmeknila se nisva. Pozabil sem na vse, pozabil sem tudi, kje da sem. Le jadral sem po morju blaženosti in srce mi je obdajala nalik pomladanji liliji razcvitajoča se, nežna sreča ljubezni. Ta dolgi pogled je bil tudi tako prisrčno, tako rajsko sladak, da mi je napojil s sladkostjo vsa čutila.

Sapa mi je postajala vedno težja in dihi so bili daljši in daljši. Zdelo se mi je, da mi vzdiguje od ljubezni peneča se kri prsi istotako visoko kakor — njej.

Ganiti se nisem mogel in z očmi nisem trenil. Ona tudi ne. Končno se je mahoma vzdignila raz rudečebazunasti fotelj in izginila v ozadju za zagrinjalom . . .

Bila ni niti brinetka niti plavolaska, a najdivnejši kodri so se ji vili po pravilni glavi, ter stvarjali brez vsakih lokov zadaj nekaj zvitkasti vzvišek v katerem so tičale rožene in ukusne vlasulje.

Krasna ušesca so bila takrat malce v zadnjem ovinku ordučena. Rudečica, zlita po mlečnem obličju, jo je delala le še bolj cvetoče, bolj interesantno. Nasmeh, ki bi kmalu vzbujal antipatijo, prelil se je nakrat v nečuvredno prijazno ljubeznivost okrog usten in se razpršil po dolincah bujnih lic tako, da je postal naravnost privlačen, vabeč . . .

In njene prsi. Bile niso razkošne, a bile so majhne in vender velike; otročje in vender deviške. Visele niso nemarno in brezskrbno nizdoli, pač pa so se ponosno vzdigovale in padale pod svilnatim oprsjem . . .

Pregrinjalo se je začelo tresti, razdvojilo se je in prišla je zopet na mesto rudeča kot nagelj, a — jezna. Nelepo je potegnila fotelj in ga potegnila za seboj med gospo in tovarišico in neprestano zrla na oder. Nakrat je zopet planila kvišku in sedla nazaj v ozadje češ, da ima mrzlico.

Z milostno sta odšli v bufet. Zagrinjalo je tudi kmalu nato padlo in hrupno ploskanje je odmevalo.

Sedela je v ozadju s hrptom proti odru obrnjenem podpirajoč si desno stran glavice. Začetna prijaznost in veselost je bila izpremenjena v resnost, malone v posmeh in le krasne oči so me zrle še z zaupanjem in milostjo.

Zdajci sem jo šele umel. Namignila mi je in pokazala smer. Brzo sem ostavil ložo.

Na hodniku drugega nadstropja je sevala bolj temno jedino lučica obdana z dvojnim steklom. Vratice v lože so bile vse varno zaprte. Le čez balkon se je slišalo sviranje in solo petje.

Bil bi največji mir in prava samota, da bi se ne norčeval in smijal garderobijer z mladimi, a že izkušnimi tovarišicami stopnjic.

Po hodniku sem tedaj stopical sam in bil sam. Polagoma so se odprle vratice št. 2. in nič manj počasi